

Toplicza, Borszék és Tölgyes faipara.

Dr. Cseh Károly Háromszék kézdi-orbai kerületének képviselője „A keleti vasut csatlakozási pontja“ czimű röpiratában, melyben a keleti vasut északi vagy maros-vásárhelyi ágának a romániai vasutakhoz való csatlakozási vonalát M.-Vásárhely, Szász-Régen, Toplicza, Borszék és a Tölgyes-szoroson át javasolja vezetni, az ottani faiparról következőket írja.

Nehogy valaki azt higgye, mintha ezen vidéknek jelenben semmi ipara, semmi kereskedelme sem volna. A ki ezt hinné, az igen nagy mérvben fogna csalatkozni. Toplicza-Borszék Tölgyes jelenben is nagymérvű fa-ipart fejtenek ki, és azzal élénk kereskedést üznek.

Erre már a mult 1872. évben utaltam, midőn többek közt ezeket mondtam:

„Gyergyóból Toplicza környékét is ideértve, minthogy ez helyiratilag ide is tartozik, még ma is, midőn a kézügyben levő erdők legnagyobb része le van tarolva, évenként legalább is 16—20 ezer ugynevezett „negyed“ — tutaj megy le a Maroson több millió szál deszkával és lécczel megterhelve. Minden ily egyes tutaj eladási árát — a rajta levőkkel egyetemben — közép számítás szerint tehetni 200 forintra. Ennélfogva Gyergyó csak a Maroson elszállított tutajáért mint egy 3—4 millió forintot vesz rendesen be.

De a fakereskedés nemcsak a Maroson, hanem a kis Beszterczén is Moldva felé nagyban üzetik. Itt is évenként legalább is 10 ezer — részint épületfa, részint pedig deszkatutaj megy ki Gyergyóból . . . . melynek átlagos árát 120 forintra téve, ez is 1 millió 200 ezer forintra rug. És itt van a tutajnak még egy más neme is, az árboczfákból álló tutajt értem, mely 22 öl hosszú árboczfákból állván, egynek Galacson az ára legalább is 100 darabb arany. Jelenben azonban, —

a Besztercze aránylag nagyon kis folyó levén — ezeknek szállítása meglehetősen baj- és fáradsággal jár.“

Ezekhez most még azt csatolom, hogy a jelenlegi hiányos szállítási eszköz mellett rendszeres és biztos alapokon nyugvó fakereskedést nem igen üzhetni. Az egész fakereskedés az időjárás szeszélyétől, illetőleg a víztől függ: nagyon ritkán van olyan víz, mely a tutajozásra alkalmas; midőn ily víz van, akkor aztán a szó teljes értelmében nem láthatni egyebet tutajnál. Ily kedvező „tutajviz“ sokszor némely években csak egyszer van. Ennek pedig az a rossz oldala, hogy nagyon sok tutaj-kinálat levén egyszerre összehalmozódva, az ára roppant csökken. A Moldvába menő tutajoknál még e mellett azon roppant veszteség is van, hogy ott a tutajnak tulajdonképen csak a harmada képez tisztességes árut; két harmadát a „kötés“ stb. miatt igen nagy mértékben össze kell rontani.

Mind ezen kellemetlenségeket elenyésztetné a vasut, a melyen mindig és minden időben minden megkárosítás nélkül lehetne az árut gyorsan és épen a kellő mennyiségben, — a maga rendeltetése helyére szállítani.

Tehát már maga az a roppant mennyiségű fa, borona, deszka, lécz stb. alakban amit Gyergyó a kereskedésbe hoz már most is, s a mit hozhatni fog ezután, csaknem eléggé indokolja a vasutnak ezen csatlakozását; hisz ekkor egyedül csak a fából Bukaresttől, Konstantinápolytól stb.-től számtalan milliókat vennénk be, a minek még azon haszna is volna, hogy erdő iparunk tetemesen emelkednék.“

Ugyanezen vidék fakiviteléről a tölgyesi szoroson át Oláhországba azon adatokat közli, hogy 1873. év első felében kivitetett 667.991 köbláb épületfa és 4288 köbláb tűzifa, míg utóbbival ellenkezőleg a megelőző 1872. évben a tűzifakivitel 1,490.249 köblábat tett.